

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio Prima. Utrùm Prædestinatio aliquos habeat effectus, & quas
conditiones requirant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

DISPUTATIO IV.

De Effectibus Prædestinationis.

SECTIO I.

Virum Prædestinatio aliquos habeat effectus, & quas conditiones requirant?

ADVERTES, quæstionem quoad primam partem posse procedere, aut de prædestinatione formali, sive de actibus divinis internis, in quibus supra diximus consistere prædestinationem formaliter: aut de prædestinatione objectiva, sive de objectis, quæ illi actus interni Dei prædestinantem ponunt in ipso prædestinato; & de his, aut totaliter, aut partialiter. His positis.

Difficultas 1. Utrum prædestinatio aliquos habeat effectus: & in quo genere causæ? Dico primò. Prædestinatio formalis plures habet effectus. Ita communiter Doctores in 1. dist. 40. & 41. *Thom. 1. p. q. 23. a. 2. D. Aug. lib. de prædest. Sanctior. cap. 10. & lib. de bono persever. cap. 14. P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 1. n. 1. P. Tanner. de prædest. d. 3. q. 3. dub. 1. n. 3. & alii.* Probat primò, quia illud est alicujus causæ effectus, quod ab illa habet esse, & ad finem ab ea intentum conducit; sed plura dona habent esse à prædestinatione formali; & ad gloriam ab ea intentam conducunt; siquidem per illam decrevit Deus dare auxilia congrua, gratiam finalem, & alia gratiæ dona ad Beatitudinem conducentia; & in tempore applicat Omnipotentiam ad illa in executione tribuenda juxta illud D. Aug. loco cit. de prædest. Sanctior. *Prædestinatio Dei, inquit, quæ in bono est, gratiæ est preparatio; gratia vero est ipsius prædestinationis effectus;* ergo &c.

Probat secundò, quia prædestinatio, ut diximus, est pars providentiæ efficacia Dei; sed hæc, cum sit ordinatio efficax mediorum ad finem, habet pro effectibus ipsa media; ergo etiam prædestinatio sic illa habebit. Confirmatur ex illo ad Rom. 8. ibi: *Quos prædestinavit, hos & vocavit; quos autem vocavit, illos justificavit; quos autem justificavit, illos & glorificavit:* Ubi prædestinationi attribuit tantquam effectus suæ causæ vocationem, justificationem, & glorificationem; ergo &c.

Dico 2. Prædestinatio formalis est causa suorum effectuum in genere causæ efficientis. Ita P. Soar. cit. n. 3. & P. Tanner. cit. n. 3. Probat, quia Prædestinatio formalis consistit in actibus intellectus, & voluntatis divinæ, ut supra diximus, qui sunt ipse Deus; sed Deus per hos actus mediante Omnipotentia determinatur ad producendum physicè, & in genere causæ efficientis supra dictos effectus; ergo prædestinatio formalis est eorum causa in genere effectivo. Confirmatur, quia prædestinatio formalis, cum sit aliquid divinum, non potest esse causa intrinseca respectu alicujus creaturæ, sicque neque materialis, neque formalis: Non extrinseca finalis; siquidem Deus non confert illas gratias

ut prædestinet, sive propter prædestinationem formalem, imò potius, quia prædestinat, idè illas tribuit; ergo est earum causa efficiens, cum alia non appareat.

Oppones 1. Deus efficit illos effectus etiam, ut suam impleat voluntatem prædestinantem; sed hæc ratio causandi pertinet ad causam finalem; ergo ad hanc pertinet prædestinatio formalis. Respondeo impletionem illam Voluntatis Divinæ non pertinere ad prædestinationem formalem, sed ad illius effectus. Undè argumentum solum probat, ipsam prædestinationem formalem esse causam efficacem suorum effectuum, & ex his unum esse propter alium. Addo cum P. Soar. cit. illum finem reduci ad finem generalem divinum operum, qualis est manifestatio Divinæ Omnipotentia, & aliorum Attributorum; idè enim Deus vult suam prædestinationem infallibiliter impleri, ut ejus Bonitas, & divina Potentia ostendatur; sed hæc ostensio est effectus prædestinationis, & non ipsa prædestinatio; ergo prædestinatio non est finis, sed causa efficiens suorum effectuum.

Oppones 2. Sola voluntas, quæ applicat Omnipotentiam ad suos effectus producendos, censetur cum illa eorum causa efficiens; sed non sic eam applicat Voluntas Divina, prout intendit gloriam prædestinatis; ergo saltem hæc non erit causa effectiva; cum tamen sit prædestinatio formalis. Respondeo primò negando minorem, falsò enim supponitur, voluntatem intendentem, & exequentem, sive applicantem in Deo esse diversas, ut supra diximus; undè si hæc est causa efficiens, etiam illa, cum sit eadem. Respondeo secundò, dato quod sint diversæ, voluntatem illam intendentem, licet non applicet Omnipotentiam immediatè, & per se; applicare tamen mediatè, & remotè, quatenus applicat Voluntatem Divinam ad volutionem exequentem eliciendam, in hac enim consummatur prædestinatio, in illa incipit, quod sufficit, ut dicatur causa efficiens, saltem remota.

Dico 3. Prædestinatio objectiva adæquatè sumpta nullum habet effectum. Est evidens. Probat, quia prædestinatio objectiva, prout sic sumpta conflatur ex omnibus effectibus prædestinationis formalis; sed extra omnes non datur aliquis alius, quem causet; alioqui jam illi non essent omnes, neque prædestinatio objectiva adæquata; ergo hæc prout sic sumpta nullum habet effectum.

Dico 4. Prædestinatio objectiva inadæquatè sumpta suos habet effectus: sive unus effectus prædestinationis formalis causat alium, idè; secundum omnia causarum genera. Ita P. Soar. cit. n. 2. Probat, quia gloria primò intenta causat finaliter meritum, & justificationem; justificatio etiam finaliter causat vocationem; merita quodam modo effectivè causant gloriam: contritio ut disponens ad justitiam reducit ad causam materialem, sicque de aliis; sed hæc pertinent ad prædestinationem objectivam; ergo hæc sumpta inadæquatè suos habet effectus. Confirmatur, quia ad effectus naturales concurrunt omnia causarum genera; ergo etiam ad effectus supernaturales gratiæ, & gloriæ; sicut enim Deus in ordine naturali providit effectus & causas ad illos necessarias, ita similes effectus, & causas cum proportionem præordinavit in ordine supernaturali.

Dices: Si prædestinatio objectiva haberet illos effectus, cum illa sit effectus prædestinationis formalis, ut diximus, etiam hæc, saltem mediatè, eodem

eosdem haberet effectus juxta proloquium: *Quidquid est causa causa, est causa sui causari*; sed hoc supra negavimus; diximus enim, prædestinationem formalem non causare materialiter, neque finaliter; ergo &c. Respondeo negando majorem quoad ultimam partem; ad probationem dicimus, illud proloquium intelligendum esse de causalitate in eodem genere, in quo prima causa causat secundam; non autem in diverso; ideoque licet Deus causet materiam & formam, & hæc causentur ad invicem materialiter, & formaliter, non ideo Deus dicitur ratione illarum causare etiam materialiter, & formaliter, quia illas non sic, sed efficienter causat, diceretur autem causare ratione illarum, si illæ in eodem genere effectivo, in quo causantur, ad invicem essent causæ; sicque similiter dicendum de prædestinatione formali.

10. Difficultas 2. Quot, & quales conditiones requirantur, ut aliquod beneficium sit prædestinationis effectus? Dico primò. Ut aliquid sit effectus prædestinationis, debet esse effectus Dei. Ita *P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 2. num. 2. P. Herice d. 30. cap. 1. num. 1. P. Tanner. hinc d. 3. q. 3. dub. 1. n. 4. P. Amicus d. 15. sect. 5. n. 133. & alii*. Probatur, quia cum prædestinatio consistat in actibus internis Dei, quidquid illa causat, censetur causari ab ipso Deo, cum quo est idem, ipsique Deo specialiter tribuitur; ergo quod non potest à Deo causari, neque esse illius effectus, ut non potest esse peccatum, non potest etiam esse effectus prædestinationis; ergo ut aliquid sit effectus prædestinationis, debet esse effectus Dei.

11. Dico 2. Ut aliquid sit prædestinationis effectus debet aliquo modo conducere ad salutem æternam consequendam. Ita *P. Soar. cit. num. 9. P. Herice cit. n. 3. P. Tanner. cit. n. 6. P. Amicus cit. Lezana tract. 4. de prædest. d. 10. q. 1. & alii*. Probatur primò ex definitione prædestinationis tradita à D. Aug. *Est præparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur quicumque liberantur*; ergo si homines per talia beneficia, sive prædestinationis effectus liberantur, sive salutem consequuntur, ipsi effectus semper actu conducunt ad salutem consequendam.

12. Probatur secundò, quia prædestinationis effectus constituitur talis per hoc, quod procedat à voluntate Divinæ versante circa prædestinatos, prout hæc distinguitur ab aliâ, quæ versatur circa reprobos; sed illa circa prædestinatos per id distinguitur ab hac circa reprobos, quod illa aliquomodo conducatur actu ad salutem consequendam, & non ita conducatur hæc; ergo hoc idem habebit ejus effectus.

13. Quæres hic primò: An si hujusmodi effectus conducant ad solum augmentum gloriæ, sint adhuc effectus prædestinationis? Affirmativè. Ita *P. Arriaga d. 38. sect. 1. subsect. 1. n. 2*. Probatur, quia prædestinatio non ita sumitur indivisibiliter, ut talis sit tantum in ordine ad primum gradum gloriæ, qui solus necessarius est ut homo salvetur, sed etiam in ordine ad omnem illam gloriam, ad quam homo de facto est destinatus; ergo non solum illud, quod conducit ad primum gradum, sed etiam omne aliud, quod conducit ad ejus augmentum, erit effectus ipsius prædestinationis.

14. Dices 1. Consecutio gloriæ accidentalis non conducit actu ad ipsam gloriam consequendam; siquidem nequit in se ipsam influere; & tamen est effectus prædestinationis; ergo jam non omnis effectus conducit actu ad gloriam consequendam. Respondeo negando majorem; conducit enim

saltem passivè, & terminativè, quatenus terminat, & terminando præstat aliis, ut inserviant ad eam consequendam, quod sufficit ut illa prout sic dicatur effectus prædestinationis.

Dices 2. Gratia collata reprobis conducit ad salutem, quatenus est gloriæ semen, & hereditatis debitum; & tamen non est effectus prædestinationis; ergo &c. Respondeo distinguendo majorem: conducit ad salutem potentiâ; concedo majorem: actu; nego majorem: nos autem dicimus, effectus prædestinationis, ut tales sint, debere sic conducere actu.

Dices 3. De facto sæpius dantur prædestinatis auxilia gratiæ, quæ propter non acceptionem, imò propter resistantiam voluntatis, nullam habent efficaciam, neque cum fructu conducunt actu ad salutem consequendam; & tamen sunt effectus prædestinationis; ergo &c. Respondeo negando minorem; talia enim auxilia sunt tantum effectus communis providentiæ supernaturalis, sicut etiam sunt in reprobis.

Quæres secundò: An necessarium sit ad effectum prædestinationis, quod duret in perpetuum? Negativè. Ita *P. Soar. cit. n. 9. & P. Herice cit. n. 3*. Probatur, quia sequeretur, solos habuit infusos cum gratia esse effectus prædestinationis, & non ita tales esse vocaciones, neque alia auxilia congrua, cum soli illi durent in perpetuum in gloria cum ipsa gratia; hæc autem pereant absolute, licet quatenus conducunt ad ipsam gloriam, dicantur aliquo modo durare in illa, veluti in effectus; sed hoc non est dicendum; ergo &c.

Unde advertes cum *P. Amico cit. n. 134*, etiam non esse necessarium, ut aliquid sit effectus prædestinationis, quod conducatur actu ad Beatitudinem supernaturalem positivè merendo illam, aut ejus augmentum, sed satis esse, si aliquo modo ad illam disponat proximè, aut remotè; positivè, aut negativè, removendo scilicet impedimenta & peccata, quæ impediunt, ne prædestinatus cum auxiliis beatitudinem, aut ejus augmentum sibi mereatur.

Dico 3. Ut aliquid sit effectus prædestinationis, debet procedere ex illa, ut ex speciali intentione dandi gloriam. Ita *D. Soar. cit. num. 7. P. Herice cit. n. 1. P. Tanner. cit. num. 5. & alii*. Probatur primò, quia primum totius prædestinationis fundamentum est intentio dandi gloriam, ut supra diximus; ergo ut aliquid sit effectus ipsius prædestinationis, debet ab hac intentione procedere, tanquam medium à fine; sicut enim finis est ultimus in executione, ita est primus in intentione, propter quem omnia alia eliguntur. Secundò ex D. Aug. qui in eo distinguit gratiam collatam prædestinato à gratiâ reprobo collatâ, quod illa debet ex proposito, seu intentione efficaci dandi gloriam, & non sic ista; ergo omnis ejus effectus debet procedere ex speciali illâ intentione dandi Beatitudinem.

Dices: Communia beneficia, qualia sunt Incarnatio, Passio, Redemptio, Institutio Sacramentorum, Prædicatio Evangelii, & similia, sunt effectus prædestinationis; siquidem actu ad illam conducunt; & tamen non dantur ex illa speciali intentione dandi gloriam; alioquin cum sint etiam reprobis applicata, hi etiam salventur; cum specialis intentio Dei efficaciter frustrari non possit; ergo non est necesse, quod effectus prædestinationis ex tali intentione procedant. Respondeo distinguendo majorem: sunt effectus prædestinationis, prout procedunt à providentiâ communi, & generali

generali voluntate supernaturali inefficaci salvandi omnes; nego majorem: prout procedunt à particulari applicatione ad electos cum actuali efficacia ad salutem in effectu consequendam orta ex speciali voluntate, quâ Deus dilexit eos supra reprobos; concedo majorem: hæc autem specialis applicatio, cum procedat ex speciali intentione dandi gloriam, ob illam manent jam hujusmodi beneficia, licet communia, effectus prædestinationis.

21. Dico 4. Ut aliquid sit effectus prædestinationis debet aliquo modo spectare ad ordinem gratiæ, & supernaturalem providentiam. Ita P. Soar. cit. n. 3. P. Herice cit. n. 2. P. Tanner. cit. n. 4. P. Amicus cit. n. 135. & alii. Probatur primò ex D. Aug. lib. de prædest. Sanctior. cap. 10. ibi: *Prædestinatio est gratiæ preparatio, gratiæ verò est ipsius prædestinationis effectus.* Secundo ex ipsius prædestinationis definitione, de quâ jam supra diximus esse ordinationem ad finem supernaturalem per media supernaturalia consequendum; ergo &c.

22. Probatur tertio, quia effectus prædestinationis, aut sunt media ad ejus finem consequendum, aut sub aliqua ratione ad illum conducunt, ut diximus; sed finis est supernaturalis, seu ordinis gratiæ; ergo etiam tales debent esse effectus; siquidem debent habere proportionem cum fine, ut ad illum ut media ordinentur, & ad illum conducant; hanc autem proportionem non habent cum fine supernaturali illa, quæ non sunt aliquo modo supernaturalia.

23. Utrum autem hujusmodi effectus prædestinationis, ut tales sint, debeant esse supernaturales intrinsecè quoad substantiam: an solùm extrinsecè quoad modum? Utrumque affirmant aliqui; dicunt enim res in entitate naturales ita posse disponi à Deo auctore gratiæ, ut aliquo modo inservant ad Beatitudinem supernaturalem consequendam; sicut bona indoles, & ingenium maximè inserviunt ad virtutes comparandas. De hoc tamen infra dicemus.

24. Dico 5. Ut aliquid sit prædestinationis effectus, debet de facto esse ex gratiâ Christi Redemptoris, sive ex illius meritis habitis in Passione. Ita P. Herice cit. n. 4. P. Tanner. cit. n. 4. P. Ruz d. 21. sect. 2. n. 7. & alii. Probatur primò ex D. Aug. qui agens de effectibus prædestinationis, illos attribuit gratiæ Christi Domini, ut patet ex *epist. 95. ibi: Hanc Apostolicâ doctrinâ gratiam hoc nomine appellat, quâ salvamur, & justificamur ex fide Christi:* (similiaq; habentur in Concil. Milevit. & Arausic. agendo de necessitate gratiæ per Christum;) sed per eundem D. Aug. omne, quod est ex gratia, seu meritis Christi, est ex illius Passione, & morte; siquidem in illis, seu in ordine ad illas fuit ejus meritum ultimò completum; ergo omnes prædestinationis effectus sunt ex gratiâ Christi Redemptoris, sive ex illius Passione, & Morte. Secundo, quia Christus Dominus, ut supra diximus, fuit prædestinatus Redemptor, fons, & principium omnis sanctificationis ante omnes homines; ergo omnis gratia fuit eis collata ex illius meritis ut Redemptoris; consequenterque omnes prædestinationis effectus fuerunt ex illius Morte, & Passione.

25. Oppositum tenet P. Soar. cit. num. 5. dicens de facto omnes prædestinationis effectus fuisse quidem ex gratia Christi, sed Christi, aut Redemptoris, quatenus hominibus lapsis conferuntur: aut ut capitis universalis abstrahendo à carne passibili, quatenus Angelis, & Adamo in statu innocentiae fuerunt collati intuitu actuum amoris, orationis,

Tom. 1.

miseri cordiæ, & similium actuum ipsius Christi, qui abstrahunt ab statu mortali, & passibili. Hæc tamen doctrina P. Soar. procedit juxta illius principia; asserit enim Christum Dominum fuisse prædestinatum ante prævisum peccatum, abstrahendo à carne passibili, & impassibili, quam doctrinâ jam supra rejecimus, & asserimus, Christum non meruisse Angelis, neque primis parentibus primam gratiæ collationem.

26. Dices: Ut effectus prædestinationis tales sint, sufficit quod sint effectus providentiæ supernaturalis in ordine ad gloriam in effectu consequendam; siquidem Deus poterat Angelos, & homines prædestinare, dando eis omnes effectus necessarios ad talem finem consequendam, quin attenderet ad merita Christi, sed ex sua mera voluntate; ergo non est cur illos meritis Christi attribuamus. Respondeo antecedens esse verum, si sermo sit de prædestinatione, & ejus effectibus absolute, & secundum se spectatis; nam prout sic non postulant, neque merita Christi, neque ejus merita ut Redemptoris: non tamen si sermo sit de illis secundum præsentem statum; nam de facto non sufficit illa providentia supernaturalis sine meritis Christi Redemptoris, ut diximus. Ex dictis:

27. Colliges, ut aliquid sit prædestinationis effectus, quinque requiri condiciones: Prima, ut sit effectus Dei. Secunda, ut aliquo modo conducat actum ad gloriam consequendam. Tertia, ut procedat ex speciali intentione dandi gloriam. Quarta, ut pertineat aliquo modo ad ordinem gratiæ, & providentiam supernaturalem. Quinta, ut sit de facto ex gratia, sive meritis Christi Redemptoris.

SECTIO II.

Utrum, & quanam res naturales sint prædestinationis effectus?

28. SUPPONO primò, entia naturalia, prout à supernaturalibus distinguuntur, esse illa, quæ à Deo ut auctore naturæ procedunt, & ad illum, ut ad finem naturalem ordinantur: supernaturalia autem esse illa, quæ à Deo, ut auctore gratiæ procedunt, & ad illum ordinantur, ut ad finem supernaturalem.

29. SUPPONO secundò, Varia esse posse bonorum naturalium genera, de quibus hîc dubitari potest: An sint prædestinationis effectus? In primo genere constituuntur singula Universi entia, nempe Mundus, Cæli, Elementa, Animalia, Plantæ, & similia. In secundo ponuntur substantia ipsius prædestinati, ejus creatio, aut generatio. In tertio potentia naturales, quæ ipsam substantiâ in tali, aut tali gradu perfectionis naturalis infallibiliter comitantur. In quarto tale humani corporis temperamentum, bona indoles, & ingenium ad actus virtutum accommodatum, quod licet secundum Philosophos consistat in indivisibili, adhuc suam habet latitudinem, intra quam, ut ait P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 7. num. 4. potest homo habere illud magis, aut minus aptum ad virtutem.

30. In quinto genere numerantur variæ circumstantiæ, ut nasci tali loco, tali tempore, ex talibus parentibus, educari cum his, aut illis circumstantiis, conservari, aut mori hoc potius, quam illo tempore, valetudo bona, aut mala, magistri, amici, inimici, noti, extranei, studia, divitiæ, paupertas, honor, aut ignominia, concordia, aut lites, bellum

O o